

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Benda Ügyvédi) ügyintéző: dr. Benda Balázs ügyvéd) által képviselt I.r.,II.r., III.r.,IV.r. (I.rendű felperes címe) , V.r., (V. rendű felperes címe) VII.r., (VII. rendű felperes címe), **VIII.r.** (I.rendű felperes címe) felpereseknek a Ballóné dr. Varga Krisztina ügyvéd által képviselt **alperes neve** alperes ellen vételár és vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. október 18. napján kelt G.40.097/2005/53. szám alatti végzésével kijavított, a 2007. szeptember 25. napján kelt G.40.097/2005/51. szám alatti ítéletével szemben az alperes által 52., 57., Gf.7. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 96.000,- (Kilencvenhatezer) Ft, míg a II., III., IV., V., VII, VIII. r. felperesnek - mint együttes jogosultnak - 420.000,- (Négyszázhuszezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

2004. február 9. napján a II.r. felperes „és társai” - mint termelő -, valamint az alperes - mint megrendelő - között mezőgazdasági termékértékesítési szerződés jött létre, szőlőoltvány szaporítóanyag megtermelésére és 2004. november 15. napján történő átadására. A szerződést az alperes az "A" szövetkezettel kötött szerződés kötelezettjeként (fővállalkozóként) kötötte meg a felperesekkel. A szerződés alapján a felperesek 113.650 darab szőlőoltvány előállítását és átadását vállalták, darabonként 220.-Ft + áfa áron, amely nem tartalmazta a 7%-os mértékű fajtahasználati díjat. A teljes, 30.766.192.Ft ellenértéket az alperes az oltványok birtokbaadásakor vállalta megfizetni. A III-VIII.r. felperesek a szerződés megkötésére 2004. január 20. napján meghatalmazást adtak a II.r. felperesnek, aki vezetője volt a hatósági (OMMI) engedéllyel rendelkező árutermelő szőlőiskolának, ilyenként jogosult volt az oltványok forgalomba hozatalára.

2004. február 9. napján az I.r. felperes - mint „kivitelező” -, valamint az alperes - mint megrendelő - között ezentúl telepítési szerződés is létrejött, 113.650 darab szőlőoltvány 2004. őszen fém pálcával történő elrakására, darabonként 37.-Ft + áfa; összesen 5.256.313.Ft díjért.

A II.r. felperes először szóban, majd 2004. november 7. napján írásban tájékoztatta az alperest, hogy a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben foglaltak alapján a szőlőoltványok elkészültek, és felhívta az alperest, hogy azokat vegye át, a vételárat pedig fizesse meg. A felek közötti többszöri egyeztetést követően az oltványok alperesnek történő tényleges átadása nélkül az I.r. felperes 2004. november 28. napjáig 22.000 darab oltványt telepítőgéppel eltelepített, míg a további megtermelt oltványokat a II.-VIII.r. felperesek teleltették át. A telepítés 2005. május 2. napján folytatódott és május 16-án befejeződött. A 2004. évben telepített 22.000 darab oltvány 5.996.100.Ft ellenértékéről, valamint a telepítés 936.100.Ft díjáról az I.r. felperes 2004. december 23. napján bocsátott ki számlát, melyet az alperes 2005. május 3. napján teljesített. Ezentúl az alperes az eltelepített oltványok ellenértékét, valamint a telepítés díját, illetve az átteleltetés költségét a felpereseknek nem fizette meg.

Az I.r. felperes keresetében 4.320.213.Ft tőke, valamint annak a 2005. május 28. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, továbbá 936.100.Ft tőkeösszeg után a 2005. január 3. napjától a 2005. május 3. napjáig terjedő időszakra járó késedelmi kamata; a II.-VIII.r. felperes 24.770.092.Ft tőke, valamint annak a 2004. november 7. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata; 5.996.100.Ft tőkeösszeg után a 2004. november 15. napjától a 2005. május 3. napjáig járó késedelmi kamata; és 183.300.Ft tőke, illetve perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Kerestükben hangsúlyozták, hogy az oltványok előállítására, illetve a telepítésre két különálló szerződés jött létre, melyet igazol a II.r. felperes és társai által a 2000. május 23. napján a pinceszövetkezet részére kiállított ígervény is. A telepített oltványokat az alperes pedig a folyamatosan vezetett telepítési naplóban, illetve a 2005. május 16. napján kelt átadás-átvételi jegyzőkönyvben minőségi kifogás támasztása nélkül átvette, a telepítéshez szükséges pálcákat pedig az alperes vállalta biztosítani.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Elsődlegesen vitatta a III.-VIII. r. felperes keresetösszege jogát, állította, hogy csak az I. -II. r. felperessel kötött szerződést, mégpedig - egységesen - az oltványok előállítására és eltelepítésére. Ezért a két szerződési okirattól függetlenül csak egy szerződés jött létre a felek között, mely mezőgazdasági termékértékesítési szerződéssel egyes vállalkozási szerződésnek minősül. Állította, hogy a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben írtaktól eltérően a felek szóban abban állapodtak meg, hogy az alperes fizetési kötelezettsége csak a telepítés elvégzését követően esedékes, amelyre viszont késedelmesen került sor. Az I. r. felperes ugyanis - a szerződéstől eltérően - csak 2005. május 16.-án fejezte be a telepítést, a telepítés pedig hibásan történt meg. Szavatossági kifogásában hibaként jelölte meg, hogy a telepítés nem a kijelölt területen történt, az oltványok a borító viasz alatt „pállottak”, az oltványhiány

és az eredési hiány a 24 % -os mértéket érte el, a sortávolság hibás volt, amely akadályozta a gépi művelést. A Ptk.306. § (1) bekezdésére hivatkozással igényelte a hibák kijavítását, valamint beszámítási kifogást is előterjesztett 8.523.750,- Ft erejéig. Ez utóbbit azért, mert álláspontja szerint a felperes a telepítést pálcával vállalta, azonban a pálcákat az alperes szolgáltatta darabonként 60,- Ft + Áfa összegért. Úgy érvelt, hogy a hátralékos ellenértéket és telepítés díjat a hibák kijavításáig visszatarthatta. Vitatta, hogy az átteleltetés költségeivel tartozna, mivel annak viselését a felperesek vállalták.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 3.899.708,- Ft tőkét valamint annak a 2005. június 11. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát és 936.100,- Ft tőke után a 2005. január 3. napjától a 2005. május 3. napjáig járó késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.-V., VII.-VIII. .r. felpereseknek - mint egyetemeleges jogosultaknak - 23.370.750,- Ft tőkét, valamint 23.187.450,- Ft tőkének a 2005. június 18. napjától-, 5.996.100.-Ft. tőkének a 2004. november 17. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest a felperesek javára perköltség viselésére, valamint rendelkezett a felperesek illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt illeték viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában elsődlegesen azt vizsgálta, hogy mely perbeli felek kötötték meg a 2004. február 9. napján kelt mezőgazdasági termékértékesítési szerződést, illetve az elkülönült-e az I. r. felperessel kötött telepítési szerződéstől. Tényként állapította meg, hogy 1996. április 22. napjától a II. r. felperes és társa (az I. és az V. r. felperes) rendelkezett az OMMI engedélyével árutermelő szőlőiskola fenntartására és szaporító- ültetvény anyagok forgalomba hozatalára. Ezt az engedélyt a hatóság 2005. április 4. napján módosította, úgy hogy az engedélyesek az I. r. felperes és társai (a II. r. - VIII. r. felperesek) lettek. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek, mint ugyanazon család tagjai, és mint az V. r. felperes családi gazdaságában dolgozó személyek 2004. január 20. napján a Ptk.219. § -a, 222.§-a alapján meghatalmazást adtak a II. r. felperesnek a termékértékesítési szerződés megkötésére, így azt a II. r. felperes helyettük és nevükben is megkötötte, azaz: az ügyletkötésben részt vett a III. r. - V. r. VII. - VIII. r. felperes is. Úgy értékelte, hogy az alperes nem tett eleget azon bizonyítási kötelezettségének, hogy a termelésre és a telepítésre irányuló szerződés egyetlen jogviszonyt alkotna, így külön - külön vizsgálta a szerződések teljesítését.

A termelési szerződéssel kapcsolatban rámutatott, hogy a II. -VIII. r. felperesek a 2005. április 4. napját követően kelt vételi jegyekkel adták át az I. r. felperesnek a megtermelt oltványokat, amikor már valamennyien hatósági engedéllyel rendelkeztek az oltvány előállítására és forgalmazására, így a II. - VIII. r. felperes által megkötött termelési szerződés megfelelt a szerződéskötéskor hatályos 90/1997. (XI.28.) FM rendelet előírásainak is.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes felperesi szerződésszegésre alapított védekezését. Kifejtette, hogy a termékértékesítési szerződés alapján 2004. november 15. napjáig kellett átadni az elkészült oltványokat, mely megtörtént, ugyanis a telepítés már 2004. november 11. napján megkezdődött. Az alperes minőségi kifogását a pinceszövetkezet

szőlészeti vezetője ("B"), az alperes tagja ("C") tanúvallomásai, az OMMI 2005. június 29. napján kelt hatósági ellenőrzési jegyzőkönyvének megállapításai, és az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján vetette el. A tanúvallomások, valamint az OMMI jegyzőkönyv alapján úgy értékelte, hogy az oltványok jó minőségűek, az eltelepítés szakszerű volt, míg az ültetvény csekély részére kiterjedő eltérő sortáv a gépi művelést nem akadályozta. Az igazságügyi szakértői véleményből kiemelte, hogy a 2006. évben a szőlőültetvény - művelés hiányában - rendkívül elgazosodott. Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását azért tartotta alaptalannak, mert a tanúvallomások bizonyítékot tartalmaztak arra nézve, hogy a pálcákat az alperesnek kellett biztosítania, a pálcával együtt történő telepítés szerződési kifejezése pedig csak a telepítés technikai kivitelezésének megnevezését jelentette.

Ezért az elsőfokú bíróság a 2005. évben eltelepített 91.650 darab oltvány 253,- Ft / db bruttó ára alapján számítható 23.187.450,- Ft ellenérték, valamint annak a keresetlevél benyújtásától számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest. Értékelése szerint a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben meghatározott ellenérték a fajtahasználati díjat nem tartalmazta, az I. r. felperes pedig a további felperesektől - az alperes helyett - vette át az oltványokat, így a fajtahasználati díj az I. r. felperest terheli. Ezért alaptalannak találta a keresetet ebben a részében. Megállapítása szerint viszont a felperesek megfelelően igazolták az átteleltetés költségét, ezért további 183.300,- Ft megfizetésére is kötelezte az alperest. A 2005. évi telepítés után az I. r. felperesnek járó vállalkozói díjat az I. r. felperes által kiállított számla összegét irányadónak tekintve határozta meg, továbbá rendelkezett az alperes által 2005. május 3. napján - késedelmesen - kifizetett részteljesítések után késedelmi kamat megállapításáról is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása iránt.

Fellebbezése indokolásában változatlanul fenntartotta azon, az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját: az oltványok előállítására és telepítésére csak egyetlen szerződést kötött, a két okiratba foglalt szerződés szerves egységet alkot, így fizetési kötelezettsége is csak a teljes eltelepítés után áll be. A munkálatok befejezésének időpontjaként megjelölt 2004. november 15. napjáig pedig a telepítés nem vitásan nem történt meg. Kifejtette, hogy a munkák megrendelése során csak az I. r. felperessel állt kapcsolatban, jogviszonyban a II. - VIII. r. felperessel nem áll. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a teljesítés hibás volt, a „felperes” pedig a szerződés alapján köteles volt az oltványok mellé pálca biztosítására.

Rámutatott, hogy a hátralékos ellenértéket ügyvédi letétbe helyezte, annak kiadása feltétele a származási igazolás átadása volt, melyet „a felperes” nem teljesített. Azzal is érvelt, hogy az alperes a "A" Szövetkezet érdekében járt el, ezért fizetési kötelezettségét „csak egy minimális részben” lehet megállapítani. Végül kérte a per tárgyalásának felfüggesztését, arra hivatkozással, hogy a szőlőültetvényre ígért támogatás folyósításával kapcsolatban büntetőeljárás van folyamatban a nyomozóhatóság előtt.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozták, annak helyes indokaira figyelemmel. Az alperes által ügyvédi letétbe helyezett összeggel kapcsolatban kifejtették, hogy a letétet alperes 2006. október 4. napján megszüntette.

A fellebbezés és a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelem alaptalan.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helyes az abból levont érdemi jogkövetkeztetés is; az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokaival egyetért, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp.254.§. (3) bekezdése)

Az alperes fellebbezésében foglaltakra az ítéletábra kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a 2004. február 9. napján kelt mezőgazdasági termékértékesítési szerződés, valamint az ugyanazon nap kelt telepítési szerződés helyes értelmezése alapján állapította meg azt, hogy a II-VIII.r. felperes és az alperes; illetve az I.r. felperes és az alperes között két különálló szerződés jött létre más felekkel, eltérő jogokat és kötelezettségeket, így teljesítési határidőt megállapítva. (Ptk.198.§. (1) bekezdés, 200.§. (1) bekezdése) Abból, hogy az oltványok előállítására és a megtermelt oltványok telepítése, azaz a szerződések teljesítése (Ptk.277.§. (1) bekezdése) „technológiailag” egymáshoz kapcsolódik, még nem következik, hogy egységes jogviszony jött volna létre a felperesek és az alperes között; főként pedig az nem, hogy a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés alapján előállított oltványok ellenértékét az alperes csupán azok telepítését követően lenne köteles megfizetni. A termékértékesítési szerződés a vételár kifizetésére az 5. pontban külön határidőt állapított meg, annak kikötésénél pedig a felek nem voltak tekintettel a telepítés megtörténte, határidejére és - egyáltalán - a telepítési szerződésre.

Az első- és másodfokú eljárás során abban a kérdésben a felek között nem volt vita, hogy a II-VIII.r. felperesek az oltványokat hiánytalanul megtermelték. Az oltványok hátralékos ellenértéke kifizetése elmulasztásának okaként ugyan az alperes - összekapcsolva a fenti két szerződést - hivatkozott arra, hogy a telepítés késedelmesen történt meg. Ennek egyrészt azért nincs jelentősége, mert - a kifejtettek szerint - két önálló szerződés jött létre a felek között; másfelől pedig azért sem, mert az alperes az állított késedelem jogkövetkezményét az ellenkérelmében, valamint fellebbezésében nem jelölte meg, és így a termeltetési szerződés sem tartalmazott.

Az alperes szavatossági kifogását (Ptk.308/C.§.) az elsőfokú bíróság az alperes érdekében eljáró pinceszövetkezeti szőlészeti vezető ("B"), az alperes tagja ("C") tanúvallomása; az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény, illetve a keresethez csatolt OMMI ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításai együttes értékelésével (Pp.206.§. (1) bekezdése) helytállóan tartotta alaptalannak, mivel azokból - egyezően - kitűnően a megtermelt oltványok jó minőségűek voltak, a telepítés szakszerű volt, a megállapítható - az ültetvény csekély részére kiterjedő - sortávolság eltérés pedig a művelést nem akadályozta.

Az említett tanúvallomások bizonyítékot tartalmaznak arra nézve is, hogy a telepítéshez szükséges fémplaca biztosítását az alperes vállalta, a telepítési szerződés „fémplacával együtt történő szakszerű elrakás” kitételére pedig az aggály nélküli szakvélemény tartalmazta, hogy ez az eltelepítés módjára vonatkozik.

A fellebbezésben az alperes az előállított oltványokról a származási igazolvány kiállítását és átadását indokolatlanul hiányolta, ugyanis azok kiállítása 2005. április 28. és május 3. napján megtörtént, azokat az alperes megrendelője - a "A" - át is vette. (31. szám alatti OMMI közlés mellékletei) Alapítvánnyal utalt arra is a fellebbezés, hogy a hátralékos ellenérték kifizetésének feltétele - az alperes által megkötött ügyvédi letéti szerződés szerint - a származási igazolás átadása lett volna, mivel a fellebbezéshez mellékelte ügyvédi letéti szerződés megszüntetésére vonatkozó megállapodás tartalmazza, hogy a letét az alperes által állított minőségi kifogások felperesek általi kijavítása feltételével lett volna kifizethető. Ezentúl az említett okirat alapján az alperes a letétet felvette.

Végül a felperesek és a "A" között polgári jogi jogviszony nem jött létre, a pinceszövetkezettel vállalkozóként az alperes szerződött, így a felperesek az alperestől igényelhetik az oltványok ellenértéke és a vállalkozói díj megfizetését, az alól az alperes nem mentesíthető arra hivatkozással, hogy a pinceszövetkezet érdekében járt el.

Az alperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmében nem jelölte meg, hogy a pinceszövetkezet által az ültetvénytelepítéshez felvett állami támogatás folyósításával kapcsolatban a pinceszövetkezet vezető tisztségviselőivel szemben folyamatban lévő büntetőeljárás milyen okból minősül előkérdésnek az I.r. felperes vállalkozói díj és a II-VIII.r. felperesek ellenérték megfizetése iránti keresete elbírálása szempontjából. Az ítélet tábla ilyen előzetes kérdést az alperes által előadottak alapján nem észlelt, ezért a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet a Pp.155.§. (3) bekezdése alapján külön - fellebbezéssel nem támadható - végzéssel elutasította.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján viselni tartozik a felperesek másodfokú eljárás során felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - perköltségét, valamint a saját másodfokú perköltségét is. Az ítélet tábla az I.r. felperes másodfokú perköltségét a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§. (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 96.000.Ft-ban határozta meg, míg a II-VIII.r. felperesek ilyen költségét 420.000.Ft-ban, melyre az egységes pertárs (Pp.51.§. a/ pont) II-VIII.r. felperesek együttesen jogosultak. (Ptk. 334.§. (3) bekezdése)

G y ő r, 2008. április 2.

Dr. Szalai György sk.

Dr. Ferenczy Tamás sk.

**Dr. Hammer Sándor sk a
tanács elnöke
előadó bíró**

bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: